

Perspectief programmabegroting 2020	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	0	-416.776	54.747	162.602	151.862
1e bestuursrapportage 2019	-748.165	-767.592	-932.630	-816.231	-825.284
2e bestuursrapportage 2019	1.437.493	-1.357.141	-826.135	-857.898	-763.282
Algemene reserve	-689.328				
Saldo begroting, inclusief autonome ontwikkelingen	0	-2.541.509	-1.704.018	-1.511.527	-1.436.704
<i>In de begroting opgenomen nog te realiseren taakstellingen</i>					
Taakstelling Sociaal Domein programmabegroting 2019	-630.000	-880.000	-970.000	-970.000	-970.000
Algemene taakstelling programmabegroting 2019		-750.000	-750.000	-750.000	-750.000
Saldo begroting, zonder te realiseren taakstellingen	-630.000	-4.171.509	-3.424.018	-3.231.527	-3.156.704
Nieuw beleid		-373.750	-302.750	-264.750	-266.750
Dekkingsmaatregelen	315.000	2.981.000	2.842.000	3.600.000	3.500.000
Algemene reserve	315.000				
Perspectief begroting 2020	0	-1.564.259	-884.768	103.723	76.546
Waarvan incidentele baten en lasten	-1.228.376	19.000	-26.000	-71.000	-71.000
Structureel perspectief begroting 2020	-1.228.376	-1.545.259	-910.768	32.723	5.546

Nieuw beleid	2020	2021	2022	2023
1 Ondermijning	-50.000			
2 Omgevingswet	-50.000	-50.000		
3 Basisregistratie ondergrond	-50.000			
4 Verhoging vergoeding oud papier	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
5 Formatie Zorg	-145.000	-145.000	-145.000	-145.000
6 Expertisecentrum Duurzame gezinsvorming (DGV)	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
7 Rentendeel inzet reserve Vitens		-44.000	-56.000	-58.000
8 Duurzaam (T)huis Twente	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
9 Subsidie Stads- en dorpsraden	-3.750	-3.750	-3.750	-3.750
10 Bijdrage 75 jaar vrijheid	-15.000			
Totaal	-373.750	-302.750	-264.750	-266.750

TOELICHTING NIEUW BELEID	
1. Ondernijning	Ondernijnende criminaliteit is een maatschappelijk thema dat de komende jaren aandacht blijft vragen. Voor 2018 is hiervoor een incidenteel budget beschikbaar gesteld. Het thema vraagt echter steeds meer inzet. Wat dit structureel voor de formatie betekent is nog niet bekend. Daarom stellen wij voor om nogmaals incidenteel een budget beschikbaar te stellen van € 50.000.
2. Omgevingswet	In 2021 zijn gemeenten verplicht de nieuwe Omgevingswet uit te voeren. Dat vraagt om een andere werkwijze door de gemeente. Er is een programma van start gegaan dat gericht is op het implementeren van de nieuwe wet. Het voorstel is om hiervoor een voorbereidingsbudget beschikbaar te stellen van € 100.000. Een indicatie of en hoeveel er uiteindelijk aan extra middelen voor invoering en uitvoering van de Omgevingswet nodig is, zal gaandeweg de uitvoering van dit programma bekend worden.
3. Basisregistratie Ondergrond	Het Rijk legt aan gemeenten op dat er een basisregistratie ondergrond moet komen die voldoet aan dezelfde standaarden als bijvoorbeeld de basisregistratie personen (BRP) of de basisregistratie grootschalige topografie (BGT). Dit is een taak waarvoor naar verwachting zowel extra capaciteit als extra budget nodig is. Wij stellen voor hier incidenteel € 50.000 voor beschikbaar te stellen.
4. Vergoeding oud papier	Verenigingen spelen sinds jaar en dag een belangrijke rol in de inzameling van oud papier. Zij ontvangen een gegarandeerde vergoeding per kilogram. Om de huidige papierinzameling in stand te kunnen houden, waarbij verenigingen extra inkomsten krijgen door zelf inspanning te leveren, stellen wij voor de vergoeding met 10% te verhogen.
5. Formatie Zorg	Binnen de afdeling Publiekscentrum, team Zorg, wordt een deel van de benodigde formatie ingevuld met tijdelijke contracten. Dit betreft consulentfuncties. Als deze formatie vanaf 2020 niet meer ingezet kan worden, dan heeft dit onder andere direct gevolgen voor de afhandeling van de aanvragen en meldingen. Daarom stellen wij voor om structureel € 145.000 beschikbaar te stellen.
6. Expertisecentrum Duurzame gezinsvorming	Het Expertisecentrum Duurzame Gezinsvorming is een regionaal samenwerkingsverband dat verbetering aanbrengt in de organisatie rondom pleegzorg en gezinshuiszorg. Dit is belangrijk in het kader van de transformatie sociaal domein. Daarom stellen we voor een structurele bijdrage beschikbaar te stellen van € 20.000.
7. Rentendeel Reserve Vitens	Door onze keuze deze reserve in te zetten om de begroting sluitend te maken, zal de hieraan toegerekende interne financieringsrente ook niet meer ten gunste van de exploitatiebegroting komen.
8. Duurzaam (T)huis Twente	Dit is een bestaand initiatief van de 14 Twentse gemeenten om Twentse huiseigenaren te helpen aan duurzame antwoorden op hun woonvragen door middel van de inzet van wooncoaches. Het energieloket is hier ook ondergebracht. Het gaat om een structurele bijdrage ter grootte van € 25.000.
9. Subsidie stads- en dorpsraden	De stads- en dorpsraden vervullen een rol in de belangenbehartiging en interactie tussen gemeente en de verschillende kernen. Deze jaarlijkse bijdrage vormt een tegemoetkoming in de algemene kosten van deze raden. In totaal bedraagt dit € 3.750 per jaar
10. Bijdrage 75 jaar bevrijding	Om binnen de gemeente op gepaste wijze aandacht te kunnen schenken aan de viering van 75 jaar vrijheid wordt een incidentele bijdrage voorgesteld van € 15.000.

Dekkingsmaatregelen	2019	2020	2021	2022	2023
1 Rentebesparing Materiële Vaste Activa		50.000	50.000	50.000	50.000
2 Opbrengst duurzaamheidsinvesteringen		60.000	60.000	60.000	60.000
3 Budget kunstwerken incidenteel		290.000	290.000	290.000	290.000
4 Verlaging niet-cyclisch onderhoud		250.000	250.000	250.000	250.000
5 Geen investeringssubsidies in 2020 en 2022		200.000		200.000	
6 Verhoging vergoeding oud papier,		15.000	15.000	15.000	15.000
7 Transformatie Ombuiging Programma	315.000	440.000	485.000	485.000	485.000
8 Tegemoetkoming Rijk knelpunt Sociaal Domein		600.000	600.000	433.000	433.000
9 Afschaffen werkpremie		48.000	48.000	48.000	48.000
10 Bezuinigingen op de organisatie		63.000	79.000	304.000	404.000
11 Papierloos werken en abonnementen		60.000	60.000	60.000	60.000
12 Niet indexeren materiële uitgaven		200.000	200.000	200.000	200.000
13a Verlaging rekenrente, effect lasten riolering		410.000	410.000	410.000	410.000
13b Verlaging tarief rioolheffing		-410.000	-410.000	-410.000	-410.000
13c Verlaging rekenrente, lagere lasten exploitatie		25.000	25.000	25.000	25.000
14 Taakstelling subsidies				500.000	500.000
15 Verhoging Ozb (10% boveninflatoir)		680.000	680.000	680.000	680.000
Totaal	315.000	2.981.000	2.842.000	3.600.000	3.500.000

TOELICHTING DEKKINGSMATREGELEN

1. Rentebesparing Materiële vaste activa	De Esch 3 en het terrein aan de Enterseweg staan in de boeken voor ruim € 2,8 miljoen. We verwachten deze activa in exploitatie te nemen of te verkopen. Dan kan de nu toegerekende rente van bijna € 50.000 vervallen. Zolang rente niet daadwerkelijk vrijvalt, brengen wij deze ten laste van de Reserve grondexploitatie.
2. Opbrengst duurzaamheidsinvesteringen	Dit betreft het inboeken van de door SolarFields voor gebruik Waterlanden als zonnepark te ontvangen pacht.
3. Budget kunstwerken incidenteel	In de programmabegroting 2019 is een jaarlijks budget opgenomen van € 290.000 voor het onderhoud aan gemeentelijke bruggen en overige kunstwerken. Wij kiezen ervoor om vooralsnog alleen noodzakelijk onderhoud uit te voeren en dit budget hier niet voor in te zetten. In plaats daarvan stellen wij voor de komende jaren een incidenteel budget beschikbaar te stellen. Dit doen we via het programma herstructurering onderhoud openbare ruimte.
4. Verlaging niet cyclisch onderhoud	Binnen onze begroting hebben we diverse posten die bestemd zijn voor niet-cyclisch onderhoud. Dit betreffen allerlei werkzaamheden zoals behandeling meldingen, schadeherstel en bijdragen in het kader van de participatieve aanpak van projecten op het gebied van groen, wegen, verkeer en dergelijke. De grote gemene deler hiervan is dat het geen planmatig onderhoud betreft. Al deze posten tellen gemiddeld jaarlijks samen op tot 1 miljoen euro. De komende drie/vier jaar gaan we aan de slag met een programma om uiteindelijk toe te groeien naar een niveau van niet-cyclisch onderhoud waarvoor structureel € 250.000 per jaar minder beschikbaar is.
5. Geen investeringssubsidies	De gemeente heeft de laatste jaren geïnvesteerd in de gebouwen van maatschappelijke instellingen via de investeringssubsidieregeling. De gebouwen staan er goed bij. Wij stellen voor om voor de jaren 2020 en 2022 geen budget te ramen hiervoor.
6. Verhoging vergoeding oud papier ten laste van afvalstoffenheffing	Dit is de dekking van deze nieuwe beleidsmaatregel om verenigingen meer vergoeding te geven voor het inzamelen van oud papier. De dekking komt ten laste van de afvalstoffenheffing.
7. Transformatie Ombuigings Programma	Het programma Transformatie sociaal domein, dat de raad heeft vastgesteld, moet een bijdrage leveren aan de invulling van de bestaande taakstelling in het sociaal domein. We gaan ervan uit dat de helft van die taakstelling haalbaar is door meer grip op en samenwerking met instellingen en huisartsen, goedkopere voorliggende voorzieningen en focus op preventie.
8. Tegemoetkoming Rijk knelpunt Sociaal Domein	<p>Het Rijk heeft aangekondigd een (extra) vergoeding te bieden aan gemeenten als tegemoetkoming voor de hoge kosten in het Sociaal Domein. Bij de kadernota 2020 was de hoogte nog onbekend en zijn we uitgegaan van een structurele bijdrage van het Rijk van € 600.000. Bij de meicirculaire 2019 zijn voor het onderdeel jeugdzorg vooralsnog alleen voor de jaren 2019 t/m 2021 extra middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, jaarlijks € 433.000. Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 is het verschil tussen deze stelpost van twee keer € 600.000 in 2020 en 2021 en de werkelijk te ontvangen bedragen van € 433.000 gecorrigeerd. Ook is in de 2^e bestuursrapportage de ontvangst van de bijdrage 2019 verwerkt. Om die reden is in dit overzicht de bijdrage 2019 niet zichtbaar en wordt in 2020 en 2021 gerekend met € 600.000.</p> <p>Vanaf 2022 heeft het Rijk nog geen extra middelen beschikbaar gesteld. De afweging over het budget wordt neergelegd bij het volgende kabinet. Wel is afgesproken dat aanvullend onderzoek wordt verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja</p>

	in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Op basis van de verdeling van de extra middelen in 2020 en 2021 is vanaf 2022 een stelpost opgenomen van structureel € 433.000 in afwachting van de uitkomst van het onderzoek jeugdzorg.
9. Afschaffen werkpremie	De gemeente geeft momenteel twee vergoedingen die mensen in de bijstand moeten stimuleren om weer aan het werk te gaan: een uitstroompremie en een werkpremie. Het voorstel is om de regeling werkpremie af te schaffen en ter stimulering van uitstroom uit de uitkering alleen het instrument uitstroompremie in te blijven zetten. Dat instrument sluit namelijk beter aan bij het doel: duurzame uitstroom. Dit leidt tot een jaarlijkse besparing van € 48.000.
10. Bezuinigingen op de organisatie	Het college stelt voor om komende jaren kosten te besparen op de organisatie. De effecten van verdergaande digitalisering zijn met name merkbaar bij de administratieve taken. Wij zien concrete mogelijkheden om te besparen door de tijdelijke inhuur en/of de vaste bezetting geleidelijk te verminderen. Vanaf 2023 levert dit een structurele besparing op van € 404.000.
11. Papierloos werken en abonnementen	Binnen de gemeentelijke organisatie wordt er bespaard door het ontmoedigen van papiergebruik. Bovendien gaan we snijden in (digitale) abonnementen op vaktijdschriften, literatuur en jurisprudentie. Daarvoor in de plaats maken we gebruik van open bronnen via internet. Dit leidt tot een besparing van structureel € 60.000.
12. Niet indexeren materiële uitgaven	De indexering op de materiële uitgaven wordt niet doorgevoerd. Dit kan niet op uitgaven voor loonkosten, in verband met CAO-verplichtingen, maar wel op de materiële uitgaven. Dat levert structureel € 200.000 op.
13a Verlagen rekenrente, effect riolering	De lagere omslagrente leidt tot lagere kapitaallasten op de investeringen riolering. Dat is een meevaller aan de lastenkant in de begroting.
13b Verhoging storting voorziening riolering / verlaging rioolheffing	Vanwege het vereiste van maximaal 100% kostendekkendheid dient de dotatie aan de voorziening riolering verhoogd te worden danwel dienen – als die het afgesproken maximum heeft bereikt – de rioolheffingen te worden verlaagd.
13c Effect rentemaatregel op gewone dienst	De lagere omslagrente leidt ook tot lagere kapitaallasten over investeringen waar geen heffingen of afschrijvingsreserves tegenover staan. Dit leidt tot een budgettair voordeel van € 25.000.
14 Taakstelling subsidies	Om de begroting na mei-circulaire en 2 ^e Berap sluitend te maken stellen wij voor om een taakstelling op subsidies op te nemen met ingang van 2022. Dat biedt voldoende tijd om de invulling hiervan beleidsmatig voor te bereiden. Overigens stellen we een incidenteel frictiebudget van € 1 miljoen ten laste van de Algemene reserve beschikbaar om eventueel noodzakelijk flankerende maatregelen te kunnen nemen.
15. Verhoging ozb (10% boveninflatoir)	Wij stellen voor met ingang van 2020 de ozb met 10% boven de reguliere verhoging voor inflatie (3,1%) te verhogen. Daar tegenover staan lagere rioolrechten en gelijkblijvende afvalstoffenheffing.

Inzet reserve Vitens	
1 Plan verkeerssituatie Markelo (2022/2023)	250.000
2 Agenda digitalisering	1.300.000
3 Agenda biodiversiteit	1.000.000
4 Agenda herstructurering onderhoud openbare ruimte	1.150.000
5 Fricriebudget taakstelling subsidies	600.000
Totaal	4.300.000

Ontwikkeling bestedingsruimte reserves	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene Reserve	2.600.000	2.047.000	1.173.000	182.000	191.000
Reserve Majeure Projecten	68.000	58.000	53.000	53.000	53.000
Reserve Grondexploitatie	778.000	367.000	356.000	345.000	334.000

Bovenstaand overzicht betreft het verloop van de reserves die volgt uit het uitvoeren van deze programmabegroting 2020. Zie voor een volledig overzicht van deze en overige reserves de laatste pagina van paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing, alsmede het bijlagenboek behorend bij deze programmabegroting.

Bij vaststelling van de programmabegroting 2019 is door de gemeenteraad besloten om ten laste van de reserve Asbest een budget toe te kennen aan het programma sociaal economische visie (SEV) en aan plattelandsontwikkeling, elk € 500.000. Zie programmabegroting 2019, pagina 7. Daarbij was de gedachte dat de daadwerkelijke financiële verwerking hiervan in 2019 zou plaatsvinden zodra de aanwending van deze budgetten aanstaande is. In het overzicht van de reserves (zie bijlagenboek) is deze mutatie thans verwerkt.